

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyedben
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdelmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyiltér sora 15 kr.

Az új tanév kezdetén.

(B.) Az iskolák, a tudomány és civilizáció e veteményes kertjei, megnyitáltak. Zsufolásig tölti meg a zsilongó raj, a haza reményeit képező ifjuság. A szegényes viskóba huzódó falusi iskolától a márványlépeső egyetemekig egy célú tart valamenynyit szemelött: terjeszteni az ismereteket, világító fáklyaként lobogni a tudatlanság sötétségében, melyben oly sokan tévelyegnek még. Nekünk, vidékieknek, legtöbb gondot azok a kis, szegény, nyomoruságos falusi iskolák adnak. Némelyik még most is a rendkívül kevés tanulással bíró, földig alázott tanító szárnyasainak szolgálatáig áll. Nem csoda: a falu szegény, egyháza szegény, tanítója csaknem koldus, úgy kell neki összekeregetni azt a pár krajczárt, azt a kis gabonát. És mégis mily sokat várnak ettől a tanítótól? Alapos tanítást, önfelelő buzgalmat, tanításának kitűnő eredményét stb. szóval a lehetetlent. Természetesen az eredmény éppen az ellenkező, mit fájdalommal kell tapasztalunk, a legtöbb helyen. E téren nyílik az E. M. K. E. legnagyobb, legfontosabb hivatása. Benedek és M.-Sülye — Vingárd és Szászújfalva — Krakkó és Túr — Balászfalva és Hari s még egy hosszú sorozata a gyöngénél gyöngébb iskoláknak várja a rendezés sorát; új, tisztességes épületet; új, hivatását kellően értő és érző — megfelelő fizetéssel ellátott — tanítót. Valóban van miért, van kikért felhívni a nemzet áldozatkésztségét; magunkért teszünk, magunkért áldozunk.

De addig is, míg az E. M. K. E. megnyithatja segélyezését, lehet és kell is tenni. Miként alakultak, miként jöttek létre az egyházak, az iskolák, a vallásosság, a hazafiság és civilizáció eme tényezői? — Áldozatkésztség, buzgóság és a jövő biztosítására való törekvés érzelmei lángoltak fel

a hitek kebleiben s az együttes törekvés, az együttes áldozat teremtett egyházat, iskolát. A mai kornak a fenntartás és fejlesztés kötelessége jutott s e tekintetben hátrább állana-e azoknál, kik sokkal többet tudtak áldozni a mult sanyaru viszonyai között, a külfáboruk és belvillongások véstes napjaiban. Tudunk gazdagokat, kiknek nincs családjuk, halomra gyűjtik a vagyont, talán még nincsenek is megállapodva azon cél felett, mivégre bankóik halmazát gyűjtik, megtagadva önmaguktól a világi élvezeteket; — kérjük, esedezünk, ne feledkezzenek meg községük, vidékük magyarajku egyházairól, főként pedig iskoláiról. Hagyatékuknak talán egyötvened részével örökké élő tüzet nyujtanának a vallás, a tudomány és a magyar hazafias szellem oltárán. Álljanak elő a nagyok, a hatalmasok s példát nyujtva hívják fel követésre a szegényebbeket, a kicsinyeket; mi láttuk, mi tudjuk, hogy a felkeltett lelkesülés mire képes.

Alsófehérmegye első azon megyei törvényhatóságok között, melyek legnagyobb áldozatot hoztak a közjóért az E. M. K. E. felhívására. Legyen és maradjon az első között, kik biztosítani és terjeszteni tudták a civilizációt s a hazafias szellemet határaikban, de erre minden fiának buzgó közreműködése szükséges.

LEVELEZÉS.

Abrudbánya, 1886. szept. 6.

Az „Ellenzék” folyó évi aug. hó 31-ik számába egyidejűleg, mint olvasánk, két levél küldetett be; az egyiket, noha az „Ellenzék” szerkesztője e nemes város falai között járt s az itt a követválasztások óta lábrakapott egyenetlenkedésekről tudomással bírt, mégis közölte; a másikat, a mely szeretett képviselőnk ellen volt irányozva, jónak látta szerkesztői postában tudni adni beküldő levelező urnak, hogy az nem olyan ember, kit pellengére le-

hessen állítani, mert azt higgadt s komoly gondolkodásért az egész ország tiszteli, s mint ilyen büszke lehet Abrudbánya választóközönsége, — ebből eleget tanulhattak képviselőnk ellentelei, s így került a beküldött s talán a követválasztásokra utat egyengető levél a szerkesztői kosár mélyébe fenekére.

De nem így történt ám a beküldött első levéllel, mert az „Ellenzék” tek. szerkesztője azt egész terjedelmében közölte, s így azt irányról mindjárt meg lehetett tudni, hogy ki írta; de mivel a beküldött levél névtelen levél, így annak beküldőjével sincs semmi közöm, hanem van annak piszkos tartalma ellen.

Ugyanis a levél második bekezdésében a helybeli kir. járásbírósgót teszi pellengére s oly vadakkal illeti, a mi igazán tisztá rágalom: hisz ha van Magyarországak tetterős járásbírósga, akkor ezt büszkén lehet közölni sorolni. — s így tollamat védésre nem is emelem, mert eléggé igazolják a vulkoji és mogosi esetek mindnyájunk nyugalma való rögtöni közbelelése.

Második sorban e város érdemes polgármesterét támadja meg, ki is e városnak minden nevezetesebb eseményei alkalmával betegnek jelentkezik s őt úgy tünteti fel, mintha e város vezetésére képtelen volna; már pedig ha levelező ur tekintetbe veszi, hogy a betegség mindnyájunk sorsa, akkor mindenesetre ily gyarló megtámadással nem lép fel ellene, hisz szeretett polgármesterünk mintegy 60 éves ember s ezen éveiből is 35 évet e város szolgálatában töltött el, s ha tetterős nem lett volna, bizony e városnak viszontagságos napjaiban rég elesett volna, s ha levelező ur 100 évig is él és erőszakoskodásai a polgármesteri székre is emelik, — a jelenlegi polgármester nyomdokát soha el nem éri.

A' levél harmadik bekezdése városunk tisztelt rendőrkapitányát támadja meg, hogy miért nem végezte a jogot Pápan, mert akkor inkább megállana a lábán s betegsége nem volna a büntetés. — No lám, ha az ember hivatalát lelkiismeretesen teljesíti, az is baj, mert fáj levelező urnak, hogy az általa rendezett törvényellenes gyűlést betiltotta; fáj, hogy a város utcájából elfoglalt helyért szemet nem hunyt; fáj levelező urnak, hogy szerző szavaiért 50 frt büntetést, — fáj, hogy a jó öreg kapitány nem azon uton halad, mely Abrudbánya város bukására vezet. Mondom, oly vadakkal támadják meg a polgárok nevében, hogy leírni sem tudom, pedig hát ez az

TÁRCZA.

Emlékkönyvbe.

Végiglapoztam és találtam benne
Sok olyat, a mi nekem is gyönyör,
Üdvös tanácsot, írt a szív sebére
Ha bánat kínoz s szenvedés gyötör.

Találtam benne cifra, szép beszédet,
Írója tán felét sem érzi, —
Hűséget monó egy, más forró szerelmet,
Mely élted utját bizton vezet.

Ez óv a szívtől, hogy szavát ne hallgasd,
Eszednek ám minden neszét figyelj, —
Amaz, hogy kebled ábráddal ne ringasd
A czél felé csak józan ész vihet;

Egyik neked kívánja boldogságát,
Mit a családás elszórt nékie —
A más siratná eltűnt ifjuságát,
De a szemébe nincs már könnyűje;

Ez kér, hogy őt feledni el ne birjad,
Őrök hívének édesen nevez,
Barátság — mondja — mint virágon illat
Éltünknek ah sok jó napot szerez;

Fellázad az, — ne bizz az embereken,
Csalárd az ember, mint a délibáb,
E perezen itt még s már is tovalebben —
Bírd a szívet bár, birjad a szavát;

Végiglapoztam s elmerültem benne,
Lefestve láttam itt az életet,
Ilyet teremtett egykor Rembrandt lelke,
Világos színek sok árnyal vegyest;

Végiglapoztam s átláték a fátylon,
Csak bú, csak bánat, lassu szenvedés —
Miért az élet hát ily drága áron,
Ha szíveinknek élve oly kevés?

Mit ér, ha pillanatra nyit a rózsza
S a hervadás örökre tart neki?
Mit ér nekünk is egy örömtelt óra,
Ha lelkünk csak egy csöppjét érzi?

Nekem sokat, tartson bár pillanatra,
Feléri mind, a mennyit szenvedék,
S napom ha szállni fog az alkonyatra
Pájon kiáltom majd: ne még, ne még!

Damó István.

Egy farsangi éjszaka.

— Irta: Besselièvre. Franciaából fordította V. D. —

Hushagyókedd volt.
Az elavult, nagyon is elavult elnyűt francia vigaságnak néhány kiváló hőse szájalomra méltólag hurezolá utczáról-utczára a farsang elesenevésszedett hagyományait.
Egy esomó iszákos nép, mely előtt az év, lett légyen az szokó év, csak egy hosszúra nyujtott, örökké tartó hushagyókedd, — ez járt-kelt a maga módja szerint a sorompó és külvárosok utczáin. Sáppadt arcu, lármázó gyermeközök csoportja csatlakozott hozzájuk, elmaradhatatlan kísérői a tarsadalom ezen osztályának, kik egész erjükből fujják még a mult évben szerzett túlkeiket; mig egy esomó, minden fajú és színű eb: kuvasz, uszkár, mopszli örvendezett a külvilág e szokatlan vátozásának, még pedig oly erős torokkal, a milyennel csak egy ily napot illik ünnepelni; ezek zárták be győzelmesen a menetet, mindenkinél lába alatt tönferogve, vonitva, anélkül, hogy csak sejtelmük is lett volna, hogy mindez miért történik.

Ez mind így folyt; rikoltozott, orditozott, járt-kelt az egész, hajsza és tapsra indulva, majd nagyszerű tust rázendítve; egynémely közülök tüntetőleg romlott almát rágicsálgatott.

Majd itt-ott sürt ködbe burkolva látszék néhány koci és szekér, néhány mosónő nehézkés szájalomra méltó álarozosoktól vontatott járműve, kik beliszteztve, koromvagy szénnel bemázolva voltak és időközben rettentő kibálás keletkezett arra, a merre haladtak.

Általában ez az egész örvendező csoport szomorú látványt nyujtott — és inkább a sir lakóira emlékeztető a szemlélt.

De talán még szomorubb volt most ennél, hol beszéljünk kezdetét veszi, mint eme sarban tapiskáló, átázott, iszákos, álarozos, a szürke látkörben eltűnt bámész szemlélő csoport. Ez egy csaknem egészen üres, százasos épület földszinti lakának egyik belsejében történt, a Saint-antoine külvárosra rugó utczák egyikében.

Ez a szoba egy kézműves családnak szolgált legnagyobb részben lakul.

Egy férfikorban levő, erőteljes termetű és külsejű férfi ült egy vén tölgyfa asztal mellett, az asztalra könyökölve, fejét széles, vaskos és ráncos kezére hajtva, mint az a durva munkához szokott kezéhez illő.

Egy nő, ugyanazon asztal egyik szegleténél ülve, varrogott folytonosan, néha-néha egy-egy tekintetet vetve a nyugtalan férfura. Ámbár anyai kötelemnek tulszigoru teljesítése miatt korán hervadásnak indult, egészben véve mégis nemes vonásokat árula el; számeiben kimondhatatlan szelidség ragyogott, homlokán, melyen a korai vénhedés hosszú barázdái látszának, ott üle a fájdalom és a megnyugvástól áthatott jószág.

Két hajdon, néhány lépéssnyire a szigoru munkánótól, egy szép, gazdagon ékített kőntöst végezett be valamely bábra vagy estélyre. Közülök az egyik mosolygó ajku, piros arcu volt, egy kissé köznapias kinézést ugyan,

egy ember, ki titkon segélyezett s segélyez közvetve sok polgárt, s oly szerény ember, hogy még azt sem akarja, hogy megtudják, honnan jön az áldás. — tehát egy ily ember a polgároknak csak jót akarhat.

Végül mi az alkaptány megtámadását is illeti, az sem igaz, mert a napontai vele való érintkezésem mindig arról győz meg, hogy a kiadott rendeleteket a legpontosabban teljesíti, mert hisz' „röndnek muszáj lönni!”

Ezekből látható, hogy itten némely ember mennyire igyekszik a hivatalok érdemes főnökeit az „Ellenzék” hasábjain meghurcolni, pedig kár, mert árt magának s árt a kis magyarságnak, melynek összetartásáért mindennap egy imát lehetne elrebegni.

Figyelő.

— A jubilaris ünnepély Kanizsán. —

Nagykanizsa, 1886. szept. 8.

Ha a „Közérdek” mindenik levelezője úgy fontolóra venné és úgy átlátná igazságát a híres-neves Bolyai Farkas eme mondatának: „sok millióból van egy hiva poátának, s a többitől erőszakot szenvedő muza nyomorékot szül; — si paulum a summo discessit, vergit ad imum,” mint én, akkor talán gyakrabban jelennének meg a levelek, mint a versek — köztük nyersek — melyek minden számban felütik borzas fejüket.

Azt kell gondolnom, hogy arrafelé van egy-egy kis eső is, mert nagy melegben alig hiszem, hogy volna annyi sok — zöldség.

Én büszke vagyok, mert az én verseim — hála Istennek — még sohasem ütötték a közölhetés mértékét s a helyett, hogy megjelenve keresztül-kasul barangolták volna a vidéket s keserítették volna a dalos kedélyeket, — inkább jeltelenül pihennek enyhét adó öbledben — sok zsenit agyon győtrő — papirkosár!

Egyébiránt nem kritizálni akarok én, csak éppen futólag jöttem e térre, hanem más nekem a bajom.

Hát biz a 200 év szép idő, ha mindjárt onnan dátólódik is, hogy a nagyapámnak a dódapja akkor született, hát még ha olyan eseményt kötünk hozzá, mint a milyen ehhez van kötve.

Ne ijedjenek meg, mert nem kezdem mesélni, hogy mit csináltak ezelőtt kétszáz évvel a magyarok és törökök Budán, mert hisz' manapság még az utczagyerek is tudja, kit talán jól meglátták egy, a 200 éves jubileum megünneplése céljából rendezett banquetre felrohanó pógár, azzal csittitván a bőgő pribéket: „hallgass fiam, mert ezelőtt kétszáz évvel éppen e napon jobban is megládkódték az embert Budánál. mégse sirtak, mégis örömnapp volt az.”

Hányozván a gyereknél a merészebb combinatio, annyit mégis megértett, hogy bizon ezelőtt 200 évvel nagy verekedés volt Budán s utóljára önmaga is rájött, hogy annak a megünneplését ulti most az egész mivel világnak.

Kanizsán a „Hadastyán egyesület” és „Polgári egyesület” társas vacsorával ulti meg s az előbbi hazafias indítványokat is vitt keresztül, egyszóval úgy folyt le, hogy címének s irányának a szó szoros értelmében eleget tett.

Azon a napon t. i. szept. 2-án az boszantott legjobban, hogy hivatalba kellett jönni, hiába magyaráztam én itt annak, a ki tőlem valamit meghallgat, hogy én

egy át vagyok hatva ezen nap fenséges emléktől, hogy zárt falak közt árverést írni absolute nincs kedvem, hiába volt minden, dolgozni kellett, mert — így okozkodék egy barátom — ha most ezen a napon mindenik hivatalnok úgy elkezde lelkesülni, hogy semmit sem dolgozik, de azért a fizetését természetesen huzni akarja, igen könnyen megeshetik az, hogy a nemzeti örömnapp a kormányának veszteséget okoz s jövőre, mint fekete nap új jubillálásra ad okot.

Hát biz a félig-meddig igaza is volt.

A „Dunántuli magyar közmivelődési egyesület”-ről még eddig nem sikerült annyit megtudnom, hogy összképet adhassak, elhagrom éppen azért későbbre.

Kanizsát a télen ismét meglátogatni Gerőfi A. szintársulata. Szegények! semmire sem lehetnek úgy elkészülve, mint az eladósodásra s a koplálásra.

Hiába! a művészet pénzbe kerül, Kanizsán pedig csak a zsidónak van pénze, annak pedig újabb geschäft kell, nem pedig színház! Roszul értelmezvén magának Arany eme szavait:

„Legnagyobb ezél itt e földi létben,
Ember lenni mindig minden körülményben.”

Nem tudom, van-e tudomása a „Közérdek” olvasói közül valakinek koszos és vándor dalnokunk Hazaffy Veray Jánosról? Bizonyosan nincs. Na hát ha nincs, hát majd lesz most.

Ez a dalnok ur a napokban Kanizsát meglátogatván, egész haraggal tapasztalta, hogy Kanizsának éltető eleme a zsidóság s mivel jó patronusokat versei megvételére s megvendégeltetésére nem talált, boszankodva ment tovább s mérgében a következő — a pécsi dalárdaünnepélyt tárgyozó emlékfűzetben megjelent — költeményt rögtönözte Kanizsán, melyben kifújta mérgét a zsidóságra.

Az elég tökéletesen, de érdekes vers, melyet a helybeli „Zalai Közöny” is hozott, így hangzik:

Nagykanizsai megróvási kaland 1886.

Nagykanizsa,
Nem sujtásos a harisnya,
Niniesen ottan lelkesedés,
Csapjon orra a tehenész.
Rendőrségnek is feltüntem,
Pedig hűvösen nem ültem.
Kanizsa zsidó város,
Nem is él meg ottan János.
Egy fillért versemért be nem vettem,
Azonnal onnan elsiettem.
Mert hol a nép szívtelen,
Kihalt ott az érzelem.
Vasuti állomásnál igen,
Ott vették a jótékony versem,
Inkey méltósága s többen,
Részeseittek ám vendégszeretben.
Megtették jótékony versem,
Olyan jó hazafit az Isten éltesen,
Hanem benn a városban niniesen lelkesedés,
Hogy csapjon orra benneteket a tehenész.
Irtam Nagykanizsán, aug. 9. 1886. mérgemben.
Hazaffy Veray János,
a nevelésnek törökű bajnoka és vándor koszos dalnoka.

Ez egyszersmind világot vet Kanizsa mű és jótékonyssági ügy pártoló közönségére.

Egy kicsit furcsa volt ez Veray urtól, de hát teheti, mert . . . hazafi. r. l.

hanem kitünő egészségű, a milyent elég gyakran lehet találni a munkás néposztályban. A másikon, csak kezeiről itélve is, meglátszik a szerény származás, mely a korai, szakadatlan munkálkodás következtében elveresedett, mely nem igen lett volna olyanná, ha henyé lett volna.

Egyszerű köntöse alól kitűnt hajlékony, gyöngéd termete; kissé urias kinézése némi veleszületett báj árula el, oly veleszületett, melyhez a legtökéletesebb tetszelgő törekvés mellett sem lehet eljutni s a mely a legegyszerűbb taglejtésben is kitűnik a ruha legcsekélyebb redői alól is. Az arcvonások tiszták voltak; a száj mosolyra termett, a melyen azonban keserű gúny látszik; szemei pedig kékek, gesztenyeszínű hosszukás szemöldje alatt mély beláthatlan merengésben usztak; szemeiben és ajkán ábránd honolt.

Ha a tölgyfa asztal mellett ülő férfi nem fedte volna el arcát egészen kezével, lehetett volna látni arcán a hallgatagul lepergő könnyeket s hallani lehetett volna ajkairól e fájó, szivreható hangokat:

— Istenem sugalmazza, istenem add tudomra, hogy mit tegyek: hogy egy falat kenyeret nyujthassak nőmnek s gyermekeimnek!

Pascal Jeromos munka nélkül volt teljesen, több mint egy hónaptól fogva. — A szegényes háztartásnak hitele megszűnt; a négy fontnyi utolsó kenyerecskét is nagy ügyel-bajjal kapta, egy hétig kellett tartani.

Az asztalos vállalkozók — Pascal Jeromos mester-ségre nézve asztalos lévén — nem tudták, hogy mi okból történt a Rajnold műhelyéből elűzése, könyörtelenül bezárak előtte ajtóikat.

— Miért űzték el? — kérdezők tőle.

Pascal pedig lesüté szemét, nem tudott, vagy nem akart felelni.

Mariskának, a hajadonok egyikének, vidor, beszédes természetével roszul eshetett e néma, e szivszag-

gató fájdalom. Mariska félnékes körütekintett néha. A gondatlan kis gyermekek látása is leverő volt.

— Szegény emberek! — gondola ekkor az ifju varrónő — meghasad a szívem!

A két kis gyermek fölhangzott a játszószálon; fölkeltek a szőnyegről, hol félig fekvő helyzetben játszadoztak, — félnék tekintettel, zaj nélkül közeledtek anyjuk felé.

Majd a szegény nő ruhájába kapaszkodva rebegek csaknem félnék hangon:

— Mama! vacsorátlunk-e ma este?

A boldogtalan teremtés kicsinyeihez hajolt és zokogva csókolá meg őket, végre százszoros csókkal fojtá el kérdezősködésük végét.

Az apa hirtelen felugrott, mintegy elragadtatva, és csaknem durva hangon szóla:

— Most már késő az idő, menjetek feküdni! . . .

A gyermekek ösztönszerűleg anyjukhoz simultak.

— Mennek, kedvesem, — szóla az anya — mennek.

Ugy-e mentek drága kincseim? ugy-e engedelmesskedtek édes atyátoknak?

A gyermekek azonnal a szomszéd szobába mentek. Jeromos folytató, miután egy percig fel s alá sétált:

— Olyan lármát csapnak játékaikkal! . . . nem lehet kiállani!

Majd folytató:

— Ah! jobb szeretném, hogyha nem lennének itt szemem előtt. Roszul esik, ha látom őket . . . kétségbejejt.

Azután ismét leült, öklével az asztalra vágott, elfojtott hangon szóla:

— Nem tudok kigondolni semmit . . . nem, semmit. Mély csend lón a szobában. E csendet csak a farsang léha zaja zavará meg kívülről.

Mariska a nélkül, hogy felemelte volna szemeit, vagy abban hagyta volna a varrást, szóla lassu hangon társához:

— Póli, a mióta atyád összeszólkalkozott Rajnold urral, kegyurával, nem találkoztál a fiával, Viktor urfival?

A nagyenyedi műkedvelő társulat

nem rég történt újjászületése óta, azaz életének második felvonásában, egy pár rövid hét lefolyása alatt — legnagyobb örömünkre — már harmadszor nyílik alkalmunk referátát írni. Örömmel tesszük, mert édesen esik viszontlátnunk városunk társas életének egyik legkedvesebb szülöttét. — Ez alkalommal, folyó hó 4-én, a társulat mint közreműködő vett részt M á t h é I s t v á n hegedűművész hangversenyében Varga János „A véletlen” című 1. felvonásos vígjátékának előadásával. Az emberi szív legtitkosabb rejtekeibe is beható s minden érzelmet megrikító búváros zenével szerencsés és üdítő összhangban vagyult össze a humoros fordulatokban gazdag kis vígjáték, az élvezni vágyó közönség kedélyének minden irányban való kielégítésében. A régi gardából ott láttuk ifj. Winkler Jánost, ki az életet csupán kényelmes oldaláról fel-fogó, a házasságtól elvből irtózó s aztán a véletlen közbejártása folytán a másik tulságba, a kirelhetetlen szerelem kellő-közepébe esppenő fiatal ügyvéd szerepét nála tapasztalt ügyességgel oldotta meg. — Az egészen új erők közül Kiss Árpád (Hari Bercei) gyakorlott műkedvelőknél is számot tevő otthoniassággal játszta az asszony után futkosó s a házasságtól rajongó, de hoppn maradt ifju gavallér hálátlan szerepét. — Kiss Sarolta (Malotai Hermin) első fellepte után itélve, műkedvelő társulatunknak bizonyosan legjobb tagjai között fogja elfoglalni az őt megillető helyet. Bátor megjelenés és odaadó buzgóság jellemezték játékát. — Bocz E. (Kruttenfelsz) és Jánosi Z. (Szebecsák) szakszerű felfogással s megfelelő játékkal nagyban befolytak az előadás zamatossá tételére s humorának érvényesítésére.

A hangverseny zenei részének méltatásában szakértőbb ítélmesternek adjuk át a szót.

A program első száma Beriot ismert hegedű-verse volt, melyet M á t h é ur a legnagyobb precizitással adott elő, finomul árnyalva a mű minden részletét. Legnagyobb hatása volt az Adagióknak, mely mindenesetre legsikerültebb része e Beriot-féle compositionának, míg a művészi technica csillogtatására legalkalmasabb a Finale, melynek nehézségeit vendégművésznk a nála megszokott bravourral küzdötte le.

Bartha Lajos énekét lelkesen megtapsolta a — kollegiumi ifjuság. No, hát a baráti elismerésnek eme zajos nyilvánulása ellen semmi kifogásunk; mert Bartha ur — dacára, hogy nem volt a legjobban intonálva s a mostaninál jobb kedvűből is hallottuk már énekelni — ezuttal is igyekezett dalába érzést, melegséget önteni; csak azt találjuk kissé különösnek, hogy a közönség fukarabb volt taps dolgában a jeles vendégművész iránt (különösen az 1. szám alatt), mint B. urral szemben, kitől még szivebben hallottunk volna valami eredeti újabb dalokat; — hiszen mi, enyedik oly távol esünk minden művészi központtól, s épen a műkedvelői estélyektől várjuk, hogy bennünket a zene- és dalirodalom újabb termékeivel megismertessen. Amint hogy első sorban épen ez volna czélja a vidéki dal- és zeneegyleteknek.

A föntebbin kívül még két hegedű-péce volt: Berceus Rebertől, megtoldva Wieniawszky egy rövidke kis mazurkájával, végül magyar népdal-változatok. — Reber

bölcsődalára egyik szemintha nem is hegek kritikát nem is lehet öt-hat hangterjedele nélküli melodia anny jezte ki a kis mama fölött, hogy az emb hogy megzavarja val

Kétségtelen, hóját a „népdalváltozakétszer megújított. a magyar dalok játs utolérhetetlen; ez az oly szivesen látott v mely megnyitja előő dalokat — így hang nélküli játsza. Nehéz nincs abban taktus, Eddig két ember va kat zongorán accom tal, a másik Gaál F tanára.

A két első hegorakisere szolgál hogy a boszantóan vényre juttatni az ő

Előadás után Károly, a műkedvelő szerető házához, ho sokáig hallatá szívét. Hozza isten ő szőr csattant el ajk

A Bethlen

A Bethlen-főis voltak meg az alak

A theologia a már a hét folyamán megtartandó alakuló 9 órákor egybe is mal. Dr. Kovács O. theol. akad. nemes nemes munkálkodás ködés hasznosságára des üdvös eredmén véleményt is, mely torzsalkodásra ad a mény azonban esa a szakszerű felügyel ményt. Az önképzők denütt czélszerűnek ségességét leginkább a többi pályákon az s csak azután a te ellenkezőleg az elm mely gyakorlatnak e

Ezek után fő u. m. elnököt és t

Buc

Becsőditettük is híressé tették most, Budapest b

És felébredt

És szemeink

A nemzeti 200 éves ünnepe össze. Maga a vá

— Ugyan k mit látott az ün

— Mit? Ha hában! Egyebet

Nem volt t

Nem volt a

Nem vette

a színházi diszel

Nem fogad

még csak progr

tek az utczákon; lauznak.

Nem volt n

nem a nép mula d o b á s van, s a

Azért pedig meglássza Hozentr

ban futni, vagy rít a póznára má

(Folytatása következik)

... második
... legna-
... alkalmunk
... viszont-
... esebb szü-
... sultat mint
... művész
... mű 1 fel-
... ziv legtit-
... megrik-
... ngban ve-
... vigjáték,
... irányban
... ifj. Wink-
... aláról fel-
... tetlen köz-
... tetlen sza-
... erépét nála
... en új erők
... kedvelők-
... szony után
... aradt ifju
... lotai Her-
... latunknak
... az öt meg-
... ság jelle-
... János Z.
... kkal nagy-
... humorának
... an szakér-

... egedü-ver-
... racizitással
... tetét. Leg-
... ndenesetre
... ak, míg a
... o a Finale,
... megszkott
... a — kol-
... eme zajos
... rtha ur —
... s a mosta-
... — ezuttal
... ; csak azt
... karabb volt
... önösen az
... még szive-
... talokat; —
... üvészi köz-
... mők, hogy
... teivel meg-
... olna cselja
... volt: Ber-
... rovidke kis
... — Reber

... a hajadon,
... vágó nő azt
... gy abba a
... lenséget, a
... még csak
... gytok. Oh,
... . No hi-
... fogja látni,
... — Látod
... a a szegény
... anásait.
... ka bábész
... beszélnek,
... ul, leverve
... te mindég!
... retni azt, a
... i a megve-

... evült barát-
... . Hanem,
... tán, annyi
... — zokogá
... után.
... embeszállott
... t, azzal vá-
... a?
... zék közepén

bölesodalára egyik szomszédnőm azt jegyezte meg, hogy mintha nem is hegedű volna. S valóban ennél találhatóbb kritikát nem is lehetne rá írni; mert az a — mindössze öt-hat hangterjedelemben írt — minden mesterkélttség nélküli melodia annyi közvetlenséggel, oly gyöngéden fejezte ki a kis mama édes boldogságát szenderegő piczikéje fölött, hogy az ember elbűvölve áll hallatára, félve, nehogy megzavarja valaki a kis ártatlan édes álmát.

Kétségtelen, hogy az estély zenei részének fénypontját a „népdalváltozatok“ képezték, melyeket a közönség kétszer megújrázott. S méltán is! Mert Máthé ur épen a magyar dalok játszásában excellál, ebben lesz ő sokáig utolérhetetlen; ez az, mi őt a főváros zenészi köreinek oly szívesen látott vendégévé teszi; ez az a belépő jegy, mely megnyitja előtte a fővárosi termek ajtait is. A magyar dalokat — így hangverseny-körön — rendszeren kíséret nélkül játssa. Nehéz is volna azokhoz kíséretet rögtönözni; nincs abban taktus, nincs abban kóta, csak — é r z é s. Eddig két ember van az országban, a ki azokat a nótákat zongorán accompanirozni tudja: az egyik Sifoss Antal, a másik Gaál Ferencz, a szabadkai zenede igazgatótanára.

A két első hegedű-solónak Török Zulma k. n. zongorakísérete szolgált méltó művészi háttérül. Nagy kár, hogy a bosszantóan elhangolt zongora nem engedte érvényre juttatni az összességük játék minden szépségeit.

Előadás után a fiatal hegedűművészt dr. Magyar Károly, a műkedvelő társulat derék elnöke hívta vendégszerető házához, hol vidám meghitt társaság körében még sokáig hallatá szívhez szóló, lélekvidító dalait.

Hozza isten őt minél gyakrabban körünkbe, hol először csattant el ajkán a zene muzsájának ihletett csókja.

A Bethlen-főiskola önképzőkörei.

A Bethlen-főiskola önképzőköreinek szeptember 11-én voltak meg az alakuló gyűlései.

A theologia akadémia ifjúságát dr. Kovács Ödön már a hét folyamán felhívta a theologia önképzőkörének megtartandó alakuló gyűlésére. Szeptember 11-én délelőtt 9 órakor egybe is gyűlt az akadémiai ifjúság teljes számmal. Dr. Kovács Ödön, mint felügyelő tanár, üdvözölte a theol. akad. nemes ifjúságát és istennek áldását kérte a nemes munkálkodásra. Azután rátért az önképzőköri működés hasznosságára, melyben szépen fejtegette a működés üdvös eredményét, felhozva egyszersmind amaz ellenvéleményt is, mely azt mondja, hogy az önképzőkör csak torzsalkodásra ad alkalmat az ifjúság között, mely vélemény azonban csak a gimn. körében találna igazat, de a szakszerű felügyelet alatt ott is üresen hagyja e véleményyt. Az önképzőkört az ellenvéleménnyel szemben mindenütt czélszerűnek tüntette fel, de czélszerűségét és szükségességét leginkább látja a theol. akadémian. Mert míg a többi pályákon az elmélet után még több évi gyakorlat van csak azután a teljes pálya folytatása, a lelkeszeti pályán ellenkezőleg, az elmélettel együtt a gyakorlat elsajátítandó, mely gyakorlatnak elsajátítására az önképzőkör van hivatva.

Ezek után fölhívja az ifjúságot, hogy hivatalnokait u. m. elnököt és titkárt válasszon. Az elnöki székre az

Budavár ünnepe.

— Visszaemlékezések. —

Budapest, szept. 10.

Becsődítettük Rórpát, s már csak az előkészületek is híressé tették Majláth Bélát. — Azt hittük, hogy: nó most, Budapest bizony világváros lesz egy-két csapással! És felébredtünk.

És szemünket töröljük a képzelődés álma után.

A nemzeti ünnep, annak a dicső fegyverténynek 200 éves ünnepe a fővárosi tanács ünnepévé zsugorodott össze. Maga a város alig látott belőle valamit.

— Ugyan bátyám, — kérdém egyik táblai bírótól, mit látott az ünnepből?

— Mit? Hát Forgó István üvegest magyar diszrubában! Egyebet semmit.

Nem volt történelmi menet korhú jelmezekben.

Nem volt a város feldíszítve.

Nem volt a város kivilágítva.

Nem vette a rendező bizottság tudomásul még csak a színházi diszeloadásokat sem, pedig önként adták.

Nem fogadtuk az idegeneket kellőleg. Szegények még csak programot sem kaptak és tanácstalanul lézengtek az utcazón; némelyik hordárt vett maga mellé kalauznak.

Nem volt népnépzés. Avagy népnépzés az, a hol nem a nép mulat? A hol ö k ö r s ü t é s helyett csibe dobás van, s az a csibe sem csibe, hanem — bögre?

Azért pedig ne maradjon itt a jámbor külföldi, hogy meglássa Hozenträger Miehlt, a budakeszi svábot — zsákban futni, vagy a Milich Franzl, a ferenczvárosi milimárit a póznára mászni egy tarka zsebkendőért!

ifjúság egyhangulag Csomor István IV. theol. emelte. Hivatalát el is foglalta s az ifjúság bizalmát megköszönte.

Titkárválasztásra került a sor. Jelöltek voltak. Széchi Ferencz III. th. és Szász Béla II. th.

A másodszeri szavazás rendjén titkárrá választott Széchi Ferencz (33 szavazattal), melyet köszönettel fogadott. — De, tekintve a jelöltek egyenlő érdemét, dr. Kovács Ödön azt indítványozta, hogy Szász Béla is legyen titkár: ki 30 szavazatot kapott. Az indítvány el is fogadtatott s Szász Béla is titkár lett.

A választás végével aztán véleményt mondott dr. Kovács Ödön a mult év folyamán egyházi beszédre Eitűzött pályadíjakra beérkezett munkákról. — Ezekről azért kellett utólagosan szólnia, mivel későn érkeztek be.

Ezek után a gyűlés véget ért.

A közös ifjúsági önképzőköri tudósítást a jövő számban közöljük. R.

CSARNOK.

Stájeri emlék.

A völgyekbe bérczek dülnek,
Köszirtek a bérczeknek;
Mint te, lányka, nem szoktál még
Zerge úgy a szirteken!

Csengő kacagásod a völgy
Egyre visszhangozta még:
S körül-köre szállva már te
Fölértél a csücsra rég!

Arczodon gyűlöd a hajnal,
Szemeid szép tükörén
Ragyogott, mint nap a bérczök
Elmaradt tengerszemén.

Bérczi szellő jött, epedve
Virta gazdag fűrtidet,
Hogy kibontsa. Ugy ostromlám,
Lányka, én is szivedet!

Selyemfűrtöd szélyel omla, —
S oh a szellő boldogan
Miat hullámzék ringatózva
Az aranyló szalakon!

Érzelmes beszéded ömlé,
Rám sütéd bűvös szemed, —
Szép tűznek lángja, fénye
Mégbűvölte lelkemet.

Olyan messze a világtól,
Az éghez olyan közel,
Nézve angyalarezd, úgy jött:
Oh e gyermek szárnyra kel! . . .

. . . Veszteg ültél. Újaink csak
Itt alant szakadtak el.
— Lelkem mégis telve lényed
Fényes, bús emlékivel.

— 1880. —

Albert Iván.

Hanem mindezek helyett hallottuk Budavár bevételének történetét h é t s z e r :

Egyszer Ráth Károlytól, azután Szécheny Antaltól, azután b. Kemény Gábortól, azután Simor primástól, azután Havass Sándortól, azután ismét Ráth Károlytól, — végre Gerlóczy Károlytól.

Szegény „u t ó d o k“ ti! Nektek is kijutott apáitok dicsőségéből — 200 év múlva.

A király is érezte terhét a „diszülésnek.“ A rettenetes figyelmetlenség, tapintatlanság miatt ő felsége unatkozott a hosszú dikezők alatt; ásitott, lábait cserélgette egymáson, végre fölállt és e l m e n t.

Hanem azért hiszem, hogy Ráth Károly még az udvarhoz is elküldötte diszbeszédjének diszpédányát a király után.

Egy porosz ur lép be egy szerkesztőségbe, hova egy hordár vezette el.

— Uraim, önök hirlapírók, mindent tudnak.

— No, hát hiszen . . .

— Semmi szabadkozás. Önöknek mindent tudniok kell. Mondják meg tehát, hogy minek hívtak minket ide?

— Nos, hát az ünnepre.

— Ej, hát nem czélszerűbb lett volna, ha az a nagy bajszos ur, a ki folyton beszélt, egy európai körutban felolvasta volna Budavár bevételének történetét?

— Nem tagadjuk, hogy ez az eszme jó, de . . .

— Es ráadásul a befolyt díjakból kikerült volna egy tisztességés bankett, meg egy jóra való népnépzés költsége is.

. . . A porosz ezzel ráült a vasutra és elrobogott. Mi pedig itt maradtunk, szépen — l e c s ü e l v e .

No, de jön majd a másik 200 esztendő. Akkor! . . .

László Elek.

A másnap.

— Uti naplóból. —

(Folytatás)

Mintha villanyütés járta volna össze az egész társaságot, az álom kiment a szemekből, a kétségbeesett arczokon a reménység sugára esillant fel, a lezárolt ajkak megnyiták s egymást váltották fel az ilyforma kérdések: „Ki tette ide ezt a czédulát?“ „Ki tudja a gyors ruhaszárítási módot?“ „Ki tanít meg minket arra?“ — A kabai asszony mondása ezuttal nem vált ténynyé: a telepoharak ott szegyenkedtek az asztal közepén s a bennök levő bor talán ki is virágozhatott volna, hogyha az olyan könnyen menne. Csak a gyors ruhaszárítási módra volt gondja mindenkinek.

Mikor már a sok kérdést megelégettem, az érdeklődést kellőleg felfokoztam, kijelentettem, hogy én tettem az üvegre a czédulát, én tudom a gyors ruhaszárítási módot s meg is tanítom a társaságot szívesen, csak hogy bizonyos feltételeket szabok elő, melyeknek ki-kí köteles engedelmesskedni.

Az első feltétel az volt, hogy a gyors ruhaszárítási módot minden egyes tag s így az egész társaság igénybe veszi. — Hogyne, hogyne, hogyne!

A másik pedig, hogy most rögtön! Ezt is megígérték ezer örömmel, sőt egy-kettő ránézve a vizes ruháira, megbotránkozású fejte ki e feltétel felett. Erre előszólitottam a dühös pinczér urat, ki a háttérben minden egyes szavunkat kifogta gyakorlott füleivel s erős fogadást tettem vele, mindannak a mi itt történni fog, akarója és előmozdítója lesz. Ez is megígért mindent, de azt az egyet erősen kikötötte, hogy bort nekem mégsem fog hozni.

A türelem csaknem kifogyóban volt, mikor megkezdtem előadásomat:

— És most le a kabáttal, mellényel és ingekkel! — vezényeltem hatalmas hangon.

— Hát ez már micsoda boldond beszéd? — förmedtek rám mindnyájan. — Csak nem vetkezhettek le az ember meztelenre a vendéglő ivótermében s ilyen hűvös idő közepette!

Nem engedtem magam e kérdések által zavartatni s folytattam a rendelkezést könyörtelenül tovább.

— Az ingeket kiadjuk a konyhára, ott hadd száradjanak a kemence melege és az ételek illatánál, — a mellényt és kabátot pedig visszahuzzuk testünkre s ott szárítgatjuk addig a míg az ingek megszáradnak. Hideg nincs olyan nagy, hogy megfázzunk; meglepetéstől pedig nem tarthatunk, mert az emberek most mind a templomban vannak s ilyenkor a németföldön, mint jól tudják uraim, nem szoktak koresmázni. Azonban, hogy a szemérem se legyen megsértve, kabátaink gallérját tartjuk mindig felhajva, még akkor is, ha tán nem jönne ide senki. És menjen a pinczér ur — fordulék az álmélkodó ember felé — készíttessen az ingek számára helyet s rendeljen egytall egy jó ebédet számunkra, mert ezek után meg fogjuk érdemelni.

A kis ember szaladt, mint a szél s tapsolt kezeivel a neveltséges gondolat felett, a studensek is elhallgattak; ugy látszott, mintha gondolóra vették volna a dolgot.

Azt szokták mondani: „A jó példa ragadós“. — Mihelyt hallottam, hogy a kilines megcsattant a távozó pinczér után, neki fogtam a vetkeződésnek s példámát követte mindenik. Vetkeződés után megtörtént az öltözökös is s ha jól emlékszem, valamivel gyorsabban, mint az nap reggel a winkeli vendéglős portáján. A hirtelenkedés közben vagy kettő nyakkendőjét is felkötötte testszinü ingére s csak mikor kezdtek istenesen nevetni, vette észre, hogy mennyire tévedett.

Alig voltunk készen, mikor a pinczér jött sugárzó arczal s jelentette, hogy a konyhán is minden rendén van. Ráraktuk az ingeket, utnak indítottuk s ezzel leültünk a boricska mellé, megemlékezvén rögtön a kabai asszony mondásáról.

A németek nem tudták, hogy bosszankodjanak-e, vagy nevensenek. Leginkább azon voltak megütödvé, hogy mi lesz velök, ha a többi studensek megtudják, hogy egy magyar annyira felültette őket!? Felfogadtatták velem erősen, hogy senkinek sem mondom meg Marburgban ezt meg is állottam még ez ideig s gondolom, hogy meg is fogom állani, mert nekem is van egy kis részem a dologban. De ők ezt nem vették kellő alapnak a hallgatásra, ugy okoskodván, hogy egy ember csak egy s még pláne el is megy innen, de ők sokan vannak s itt akarják végezni a tanfolyamot! Ezért kellett, hogy fogadást tegyek.

Mihelyt ez megtörtént, hozzáfogtunk keményen az áldomás-iváshoz, pedig a világért sem fáztunk az új kosztümben annyira, mint a míg az ing is rajtunk volt. A borozás közben megeredt jó kedv is s beleszámítva, hogy egy darabig nevetgáltunk a sors furcsa és neveltséges játéka felett; leszámítva, hogy közbe-közbe gunyolódunk is egymással, egyszer csak azon vettük észre magunkat, hogy neki kezdünk a nótázásnak:

„Mily vidám az élet a szép Rajna mellett,

Mily zamatos a bor, mely mellékén termett!“

Az az uramfia, mit mondok! — Bizony nem mi vettük észre, hogy nótázunk, hanem a pinczér figyelmeztetett erre; hozzátevé az is, hogy még s templomból nem jöttek ki s elveszik az engedélyüket, ha egy rendőr meghallja, hogy az ők jöhírű vendéglőjükben templomozás

alatt effélék történek. E fontos okoknak meghódoltunk s abba hagytuk az énekhangot. De nem a jó kedvet. Az élez csak amugy sziporkázott egyik vagy a másik szájából s olyan jó kedvünk volt, mintha szénánk-szalmánk rendén lett volna. A jó kedvet különösen növelte a pincézér urnak azon jelentése, hogy nem vet bele másfél órát s az ingek meglesznek száradva. Ezért meg is kínáltuk ő kegyelmét egy pohár borral, mely arról nevezetes, hogy békepohár volt. A mit az édes, kéro szó, a 10 márkás arany nem tudott megtenni, megtette a bor: a pincézér ur bocsanatot kért tőlem, sőt mi több, poharat köszöntött rám a gyors ruhaszáritási mód feltalálásáért!

A békét elfogadtam, de a dícsériát visszautasítottam, miután a gyors ruhaszáritási módot nem én találtam fel, hanem magam is mástól tanultam. Elbeszéltem aztán, hogy mikor katoná voltam, hosszú menetek, vagy terhes gyakorlatok után mindig lucskosan érkeztem haza s ilyenkor a székely bakák, ha meleg volt: a napfényre s ha hideg volt: a konyhára kiterítették ingöket s mialatt az megszáradt, felleküdtek a szalmazsakra s a magukra huzott „kitli“-ben egyet jót aludtak. Mikor felébredtek, az jng már száraz volt s mehetek sétálni. A székely bakák között én is ott voltam, habár, mint önkéntes is, hej, de sokszor száritgattam így az ingemet!

A hogy a beszéd átment a katonai életre, egyszerre akart mindezt valamit katonai élményéből beszélni, mondhatom, kézen-közön beszéltek is annyit, hogy az egész időt ez a tárgy foglalta el, a mig a pincézér az ingeket behozta s asztalt terített.

Eget verő riadal hangzott fel, mikor az ingeket meglátuk. A pincézér úgy megjédt, hogy alig tudta terhét az egyik asztalra letenni. Szaladt az ablakhoz, hogy nézze meg: vajjon nincs vagy egy rendőr a közelben, kinek megütötte volna fülét a szokatlan zaj. Nyugodt arccal és azon megjegyzéssel tért vissza, hogy bizonyosan azok is a nagymisén vannak.

S kell-e mondjam, hogy megint egy vetkezési és öltözködési processus állott be! Nem mondom, mert félek, hogy nem hiszik el. Legyen elég annyit mondanom, hogy mielőtt asztalhoz ültünk volna, elküldöttünk egy szolgát gallérokért, gavallérosan akarván megjelenni Wiesbaden utczáin.

Kiss Sándor.

(Folytatása következik)

VEGYES HIREK.

— **Rezsó trónörökös** görgényszentimrei vadászatai az idén október hó 2-ikán kezdődnek s kedvező idő esetén több napig fognak tartani. — Megyénk szerettét főispánja, báró Kemény Kálmán is részt fog venni a trónörökös vadászatain.

— **Az alsófehérmegyei történelmi régészeti és természettudományi egyesület** tárgyában e hó 5-én tartott értekezlet leírását, tér szűke miatt, lapunk jövő számában közölletjük egész terjedelmében. — Gazdagabb teret ily czélu egyesület működésére. Hunyadmegyét kivéve, alig ismerünk. A történelem lapjai s a minduntalan felbukkanó érdekes leletek bizonyítják ezt. — De ily egyesület csak úgy virágozhat, ha nagynevű, nagytudományu egyéneket nyerhet meg vezetésére, másfelől pedig elegendő időt a szervezkedésre. — Mi, kiket valamennyi egyesület munkásai sorában találhatnak, legbelsőbbnek találjuk, ha egy ily szép hivatásu egyesület élére első sorban Lőnhart Ferenc püspök ő nmltgát lehetne megnyerni, ki tehetségénél s magas állásánál fogva teljesen biztosítani tudná az egyesületnek nemcsak megalakulását, hanem eredményes és állandó működését is. Másfelől ohajtanók, ha tekintetbe vennék az illetők, hogy az enyediék legnagyobb része e hónapban oly annyira el van foglalva, miszerint ily egyesület megalakítását, mire némi előleges eszmecsere mégis csak szükséges, úgy „kutyafuttában“ — a mint mondani szokták — nem eszközölheti. — Qui habet tenipus, habet vitam.

— **Főt. Szász Domokos** erdélyi ref. püspök és nt. Szász Gerő e. k. közfőjegyző sürgős hivatalos teendőik által szorgatva, már e hó 6-ikán délután induló vonattal elutaztak városunkból Kolozsvárra.

— **Megbízható** forrásból vett értesülésünk szerint a tavaszi egyházkerületi közgyűlés alkalmával kilátásba helyezett rendkívüli egyházkerületi közgyűlés ez évben nem fog megtartatni.

— **A városi képviselő testület** folyó hó 13-án délelőtt 10 órakor közgyűlést — s ezt megelőzőleg 12-én délután 4 órakor előértekezletet tart. — A közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Belügyminiszteri körrendelet a hazai s különösen a határszéli ipar támogatása érdekében s ezzel kapcsolatos alispáni intézkedések. 2. Belügyminiszteri körrendelet. Stryj város tűzkárosultai segélyezése tárgyában. 3. Megyei szabályrendelet közhírre tétele. 4. A jövő 1887. évi városi költségvetési előirányzat megállapítása. 5. A város tulajdonát képező magyarutcai ház bérleti ügyének bejelentése. 6. A sétatéri kioszk ügye. 7. A párizsi kölcsönösen segélyző magyar egyesület segélykérése. 8. A magyar iskolaegylet felhívása pártolás végett. 9. Gyarmati Ernő kérésre kamatfizetési időhaladék nyeresse iránt. 10. Sámuel János végrehajtásos bérleti ügye. 11. Kiss Mihálynak a kolozsvári ipartanműhely növendékének a

további segélyezés iránti kérése. 12. Id. Dézsi Sámuel és Mészáros Pál polgárosítási kérése.

— **A helybeli mészáros ipartársulat** nagy költséggel czélszerű fekvésű s igen csinos vágóhidat építtetett a városon kívül fekvő Ungár Sámuel-féle telekre, melyet e hó 11-én avattak fel kedélyes lakoma kíséretében. Midőn mészáros polgártársainknak ugy a közrend és tisztaság, valamint saját érdekük által sürgősen megkövetelt áldozatkészségükért elismeréssel adózunk, azon meggyőződésünknek is kifejezést adunk, hogy most már mi sem akadályozunk egyik-másik mészáros, hogy mindennemű levágást e vágóhídon eszközöljön s szomszédjait az otthoni levágásból származó egészségrontó és undort keltő büztől megkímélje.

— **Tóth Béla és Zoltán Gyula** szinigazgatók 35 tagból álló dráma, vígjáték, népszimű és operette társulata folyó hó 16-án megkezdte előadásait városunkban. — Első előadásul — mint a kiadott szinijelentésről olvassuk — Klárné A. Ilka 3 felvonásos bohózata: „Urak és eszedékek“ kerül színpadra, melyet a szinirodalom legújabb termékei fognak követni. Egyelőre 12 előadásra nyit bérletet: bérleti előjegyzések a színházi irodában („Nemzeti Szállóda“ 6. szám) eszközölhetők. — Ajánljuk ez előnyösen ismert társulatot közönségünk tömeges pártolásába.

— **Az igazító dráma**, mely három hétig Európa figyelmét mondhatni kizárólag a maga számára kötötte le, lehangozó befejezést nyert. Az országába visszatért Sándor fejedelem az európai nagyhatalmak részéről semminemű támogatásban nem részesülvén, sőt a muszka czártól közeledési kísérlete dőlyfösen visszautasítottván: állásáról önként leköszönt, nehogy új hazáját személye miatt válságos helyzetbe döntse. Utját hazánkon át Németország felé vette. E hó 9-én délután 4 órakor érkezett Budapestre, hol az egyetemi fiatalság s a polgárság a legrokonszenvesebb tüntetéssel fogadta. Sándor herceget a tapasztalt népszertűség mélyen meghatotta s gróf Zichy Jenő üdvözlő beszédére adott válaszában meleg szavakkal emlékezett meg hazánkról. Azt is mondta, hogy mint bukott nagyságnak tulajdonképpen nincs mondanivalója s egyszerűen a köszönetnyilvánításra szorítkozik. Távozásakor a közönség azt kiáltotta utána: „viszontlátásig!“ A zajos éljenzések közé oly hangok is vegyültek, melyek éppen nem voltak hízogók az oroszokra nézve. A pályaudvarból visszatérő közönség a muszka konszultus előtt egy szerény kis tüntetést is rögtönzött, éltetve a leköszönt bolgár fejedelmet s nem éltetve a muszkát! Baj nem történt. Splényi báró felhívására a zajongók csendesen tovább vonultak.

— **Számadás** a polgári olvasó egyesület szeptember 5-én tartott sétatéri táncmulatságáról. Az összes bevétel volt 152 frt 60 kr, az összes kiadás 85 frt 14 kr, tiszta jövedelem 67 frt 46 kr. Felülfizettek 1 frtot Bedő Károly, Erős István, Folyóvích Sándor, László József, Müller Mihály, ifj. Winkler J.; 50 krt Csató János, Csekme Ferenc, özv. Donogány Jakabné, Fánta Józsefné, Farkas Miklós, Horváth József, Kriessori Lajos, Lázár Károly, Munkácsi József, Pogány Ida, Szász Domokos, Szilágyi Farkas; 30 krt Márton Samu; 20 krt Reich Mihályné; összesen 12 frt 50 krt, mely a tiszta jövedelemben befoglaltatik. — Fogadják a nemes szívű adakozók a köznevelődési czélu egyesület köszönetét. Dr. Winkler pénztáros.

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsfáknak nyáron át és ősszel való ápolásáról.

Igen sokan azon téves nézetben vannak, hogy ha gyümölcsfáikat tavasszal — a tenyészet megindulása előtt — megtisztították, megnyesték s a kiveszetteket újjakkal pótolták, a gyümölcsösben többé őszig, a mig tudniillik a gyümölcsözés ideje elérkezik, semmi dolguk nincs. A ki ellenben a növények életét közelebbről ismeri, az tudja, hogy a gyümölcsfákat teljesen magukra hagyni tenyészetük nyári időszaka alatt sem szabad, mivel ekkor is sok oly teendő adhatja elő magát, melynek elmulasztása nemcsak kárral, de sokszor veszéllyel is jár, majd egyes fákra, majd az egész gyümölcsösre nézve.

Az újonnan ültetett fák körüli tányérokat — írja az E-s — igen czélszerű korhadt marhatrágyával borítani be, hogy a talaj azok gyökere körül erősebben ki ne száradhasson s ezáltal azok gyorsabb és könnyebb begyökeresését előmozdítsuk. Éppen ugy igen tanácsos a szélnek erősebb mérvben kitétt gyümölcsösökben az újonnan ültetett fászkák törzsét szalmával vagy gyékényvel vagy náddal bekötöni, hogy annak törzsét a szél szárító hatása ellen, de a napnak erősebb behatása ellen is megóvjuk, a mi azoknak begyökeresését és kihajtását szintén igen előmozdítja.

Ha pedig egy újonnan ültetett fáska egyáltalában nem akar kihajtani, de annak kérge és rügyei épek, az ily fászkának törzsét az éppen megnevezett anyagok valamelyikével azonnal be kell kötni, körülötte a földet erősen megöntözni s annak koronáját reggel és öste vízzel gyakraiban meglocsolni. minek, ha kedvező eredménye nem volna — a mi azonban csak ritkán esik meg — akkor azt, még ha jun.—juliában vagyunk is, újból ki kell venni és gyökereit ismét megmetszeni, hogy azokon új friss nyeslapot kapjunk, mire azok újra beültetendők. Ha ezen eljárás után az így kezelt fászkákat szorgalmasan öntözgetjük, azok valamennyie ki fog hajtani, hacsak még élet volt bennök.

Továbbá az újonnan ültetett fászkáknál, melyek még karókhöz kötvék, főleg erős szeles zivatarok után, utánna kell nézni: vajjon azoknak karókötelle nem lazult-e meg, vagy nem oldozott-e teljesen fel, mely esetben azt meg kell újítani. — Nem tartjuk fölöslegesnek itt megemlíteni azt sem, hogy a fászkákat a karókhöz mindig ∞ alakban kell a szalma vagy gyékénykötellekkel oda erősíteni, hogy a fászkának törzse a szelek által meg ne sérüljön.

Ugy az öregebb, mint a fiatalabb fászkának törzsén vagy gyökerén mutatkozó vadhajtásokat is, a mint csak észreveszszük, azonnal el kell távolítani.

Szorgalmasan utánna kell nézni annak is, hogy főleg fiatal fászkákon nem láthatni-e kártékony rovarok vagy hernyók pusztításának nyomait, hogy azokat minél előbb elpusztítsuk. A korosabb gyümölcsfákon nyáron át mutatkozó hernyók ellen, melyek a fák ágának elágazásában szoktak összegyűlni vagy fészkekbe bekötte találtatnak, legjobb szernek a következő anyagokból készült folyadék bizonyult: félfont fekete szappant, félfont szódát és félfont dohányból 6 liter vízzel egy fözetet készítünk s miután azt egy ideig főztük, még 6 liter vizet adunk hozzá s egy kerti fecskendő segélyével ezzel locsoljuk meg a hernyófészkeket.

Ha levéltetvek lepik meg a fászkák gyenge hajtásait, egy lat kénsavnak 20 részly vízben készített oldatával kell meglocsolni. Ettől elpusztulnak.

Ha pedig hangyák mutatkoznak a fákön, a fák törzsét két-három helyen gyapottal kell lazán körülkötni, ily laza gyapotokon a hangyák nem képesek keresztülmászni.

Részint a fán levő gyümölcsöknek szebb kifejlődése czéljából, részint hogy az újra minél több gyümölcsrügyet képezzen, főleg gazdag gyümölcstermő években nem kell elmulasztani a gyümölcsösnek hig trágyával való trágyázását sem, a mit arnyékszkétrágyának s hamunak vízzel való összekeveréséből lehet legolcsóbban előállítani. A használat előtt azonban át kell erjedni hagyni s a használatnál annyi vízzel elegyíteni, hogy az az öntöző kannából csak sárga és ne barna színű folyadék alakjában ömlöjék ki. — Az öntözés czéljából a fákora szélének irányában 3—5—30—40 cm. mély lyukat veretünk egy hegyes kemény fakaróval s ebbe fél liter folyadékot töltünk.

(Vége köv.)

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY

SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Winkler János

209. számú porondi háza bérbeadó.

Árverezési hirdetmény!

A diódi birtokosság részéről közzé tétetik, hogy Diód községben levő 9 havi koresajoga 1886. évi szeptember 27-dik napján délelőtt 10 órakor Diód község előljárási hivatalos helyiségében nyilvános árverésen haszonbérbe adatik 1887. évi január hó 1-től kezdőleg 3, esetleg 6 évre.

Kikiáltási ár 1600 forint o. ért.; árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10 %-át bánatpénzül letenni. Írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt elfogadhatnak.

A részletes feltételek Diód község előljárási hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Diódon, 1886. évi szept. hó.

2-3

Diódi birtokosság.

Andel J.-féle

új felfedezett

tengertuli por

pusztít poloskát, bolhát, svábot, molyt, orszobogárt, legyet, hangyát, pinczebogárt, madármolyt, egyáltalában mindennemű rovar, — majdnem természetfölötti gyorsasággal és biztossággal, — oly formán, hogy a létező rovaroktól még csak nyoma sem marad annak. Valódi minőségben és olcsó áron kapható:

Prága

Andel J.-féle gyógyfűkereskedésben

„a fekete kutyához“ Huss-utca 13.

Nagy-Enyeden ifj. WINKLER JÁNOS ur vegyes-kereskedésében. 10-12

Szerkesztői Nagy-Eny A KIADÓHIVYA

Kiadóhiv Wokál János könyv

Az erdélyi r

(B.) Mennél érdemét és előn római katolikus váló, hanem tul elemnek, ellentét gyékkel, melyek absolute nem en

Sokat lehet

Ha ott a világi

galom nem indu

mal rendelkező

eltelkintve attól,

egyházak emelke

czára sem lehet

ni: akkor gondo

ügyeivel, elég go

Kilencz gimnázium

tanulóval, 261 n

kívül igen számo

kívánja a gondo

a gondos vagyong

A vagyonsz

a' radnóthi urad

volt ez uradalom

vagyonnal szapo

egyszersmind m

mat az elkallódá

mit sok szép jó

A tanintéze

jük ki. Nemcsak

a kiváló tanerők

lági tanárok szá

erősödik és fejlő

den erejét csakis

annak ügyeit in

anyagi áldozatk

T

a ny

T szerkesztő

magistratus asztalán

egészség fundamentum

dás és gyorsan az e

Mert immáron

(mindenünnen.) Olyan

(A hallgatóság megde

csak 1884-ik évtől

az idén meg éppen

Micsoda nekünk ez

Ismerik önök a mi

hosszu, másnak kur

szén már a japáni

s a mikádó bizonyk

alább egy előljáró

dók: „te akartad D

Egyszóval itt

féle csöppek kínáló

Ha újságíró

lenni, kiáltok fel „

zódve, hogy tisztos

Mert valaha

kolera ellen igyál v

ben fogy a vörös fi

vörös izé megöl m

laska is.

Ez aztán az

lált jelent“ a legúj

— Milyen b

nyelek a ez nem ve